

عربی ۲ (درس ۲) - آزاد

۱- «اسم مثنی» چه نوع اعرابی دارد؟

(۱) مثنی بر سکون (۲) اعراب به حرکت (۳) اعراب به حروف (۴) اعراب تقدیری

۲- مثنای «حَمراء» در حال رفع کدام است؟

(۱) حَمراوان (۲) حَمراءان (۳) حَمراوین (۴) حَمرائین

۳- علامات اصلی اعراب:

(۱) کسره و سکون (۲) فتحه و کسره (۳) ضمه و فتحه (۴) ضمه، فتحه، کسره و سکون

۴- اعراب چند قسم است؟

(۱) ۶ (۲) ۴ (۳) ۳ (۴) ۲

۵- «أب» از اسماء پنجگانه، مجرد از ضمیر اضافی چگونه تلفظ می‌شود؟

(۱) أب (۲) تابع عامل (۳) اباً (۴) ابِ

۶- «مساکین» جمع کدامیک از کلمات زیر است؟

(۱) مسکین (۲) سکون (۳) ساکن (۴) مسکون

۷- کدام گزینه غلط است؟

(۱) رَجَعَ إِلَى الْقَرْيَةِ رَجُلَيْنِ اثْنَيْنِ
(۲) رَجَعَ إِلَى الْقَرْيَةِ رَجُلَانِ اثْنَانِ
(۳) تَكَلَّمْتُ مَعَ رَجُلَيْنِ اثْنَيْنِ
(۴) رَأَيْتُ رَجُلَيْنِ اثْنَيْنِ

۸- نگارش کدام گزینه غلط است؟

(۱) رَأَيْتُ طَالِبَيْنِ اثْنَيْنِ
(۲) جَاءَ طَالِبَيْنِ اثْنَيْنِ
(۳) سَلَّمْتُ عَلَى طَالِبَيْنِ اثْنَيْنِ
(۴) جَاءَ طَالِبَانِ اثْنَانِ

۹- کلمه «طَرَفِي» در عبارت «كَأَنَّهُ جِسْرٌ عَظِيمٌ يَصِلُ طَرَفِي السَّمَاءِ» کدام است؟

(۱) مثنی و مجرور (۲) مثنی و منصوب (۳) مفرد و مجرور (۴) مفرد و منصوب

۱۰- کدام گزینه مُعرب به حروف نیست؟

(۱) مثنی (۲) اسماء خمسه (۳) جمع مذکر سالم (۴) جمع مؤنث سالم

۱۱- کدام مورد غلط است؟

(۱) سَلَّمْتُ عَلَى أَخُوک (۲) سَلَّمْتُ عَلَى أَخِيک (۳) جَاءَ أَخُوک (۴) رَأَيْتُ أَخَاک

۱۲- نگارش کدام گزینه غلط است؟

(۱) تَكَلَّمْتُ مَعَ هَذَيْنِ الطَّالِبَيْنِ
(۲) سَلَّمْتُ عَلَى هَذَيْنِ الطَّالِبَيْنِ
(۳) جَاءَ هَذَانِ الطَّالِبَانِ
(۴) رَأَيْتُ هَذَانِ الطَّالِبَانِ

۱۳- کدام گزینه برای عبارت «رَفَعَ يُوسُفُ (ع) ... عَلَى الْعَرْشِ» مناسب است؟

(۱) أَبَوَاهُ (۲) أَبَوَاهُ (۳) أَبَوَانِهِ (۴) أَبَوَيْنِهِ

۱۴- نگارش کدام جمله غلط است؟

- (۱) تَكَلَّمْتُ مَعَ رَجُلَيْنِ اثْنَيْنِ
(۲) جَاءَ رَجُلَيْنِ اثْنَيْنِ
(۳) رَأَيْتُ رَجُلَيْنِ اثْنَيْنِ
(۴) سَلَّمْتُ عَلَى رَجُلَيْنِ اثْنَيْنِ

۱۵- عبارت «الْمُؤْمِنُ ... الْمُؤْمِنِ لِأَبِيهِ وَ أُمِّهِ» با کدام گزینه کامل می شود؟

- (۱) اخو (۲) اخا (۳) اخُ (۴) آخ

۱۶- کدام گزینه مکمل عبارت «هذا هو الذئبُ الذي أكلَ ...» می باشد؟

- (۱) أَخْنَا (۲) اخینا (۳) أَخَانَا (۴) أَخُونَا

۱۷- «معاشره» در عبارت «عاشروا معاشره الإخوان» چیست؟

- (۱) مفعول مطلق نوعی (۲) مفعول مطلق تأکیدی (۳) مفعول به (۴) مفعول له

۱۸- نگارش کدام گزینه غلط است؟

- (۱) جَاءَ أَبُوهُ (۲) هذا أَبُوهُ (۳) سَلَّمْتُ عَلَى أَبِيهِ (۴) رَأَيْتُ أَبُوهُ

۱۹- ترجمه عبارت «برادرت به بازار رفت» کدام است؟

- (۱) ذَهَبَ اخوكَ إِلَى السُّوقِ
(۲) ذَهَبَ اخَاكَ إِلَى السُّوقِ
(۳) ذَهَبَ اخيكَ إِلَى السُّوقِ
(۴) ذَهَبَ أَخَكَ إِلَى السُّوقِ

۲۰- نگارش کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) يَتَنَظَّرُ الْمُسْتَضْعَفُونَ الْإِمَامَ الْمَهْدِيَّ (ع) فِي كُلِّ زَمَانٍ
(۲) الْمُسْتَضْعَفُونَ يَتَنَظَّرُونَ الْإِمَامَ الْمَهْدِيَّ (ع) فِي كُلِّ زَمَانٍ
(۳) يَتَنَظَّرُ الْمُسْتَضْعَفِينَ الْإِمَامَ الْمَهْدِيَّ (ع) فِي كُلِّ زَمَانٍ
(۴) الْمُسْتَضْعَفِينَ يَتَنَظَّرُ الْإِمَامَ الْمَهْدِيَّ (ع) فِي كُلِّ زَمَانٍ

۲۱- کدام گزینه مکمل عبارت «رَأَيْتُ ... فِي الْمَدْرَسَةِ» است؟

- (۱) أَبَيْكَ (۲) أَبوكَ (۳) أَبِيكَ (۴) أَبَاكَ

۲۲- عبارت «عَرَفْتُ مِنْ كَلَامِهِمْ أَنَّ يَوْسُفَ هُوَ ..... هُمُ الصَّغِيرُ» با کدام کلمه کامل می شود؟

- (۱) أَخُو (۲) أَخَا (۳) أَخِي (۴) أَخَ

۲۳- کدام گزینه برای عبارت «قَتَلَ قَابِيلُ ... ظَالِمًا» مناسب است؟

- (۱) أَخِيهِ (۲) أَخُوهُ (۳) أَخُهُ (۴) أَخَاهُ

۲۴- نگارش کدام گزینه غلط است؟

- (۱) جَاءَ أَبُوكَ (۲) رَأَيْتُ أَبَاكَ (۳) سَلَّمْتُ عَلَى أَبِيكَ (۴) رَأَيْتُ أَبِيكَ

۲۵- «الفئران» چیست؟

- (۱) مفرد (۲) مصدر مزید (۳) جمع مکسر (۴) صفت مشبّهة

۲۶- ترجمه عبارت «انسان چگونه برادر انسان خود را می کشد؟» کدام است؟

- (۱) كَيْفَ يَقْتُلُ الْإِنْسَانُ أَخُوهُ الْإِنْسَانَ؟
(۲) كَيْفَ يَقْتُلُ الْإِنْسَانُ أَخَاهُ الْإِنْسَانَ؟
(۳) كَيْفَ يَقْتُلُ الْإِنْسَانُ أَخِيهِ الْإِنْسَانَ؟
(۴) كَيْفَ يَقْتُلُ الْإِنْسَانُ أَخَاهُ الْإِنْسَانَ؟

(۱) جاءَ المعلمونَ (۲) رأيتُ المعلمينَ (۳) سَلَّمْتُ على المعلمينَ (۴) جاءَ المعلمينَ

۲۸- عبارت «أَحَبَّتْ فاطمة ... و أَحَبَّ فاطمة ...» را کدام گزینه کامل می کند؟

(۱) أبوها- أباهَا (۲) أباهَا- أبوها (۳) أباهَا- أباهَا (۴) أبوها- أبيها

۲۹- کدام پاسخ در مورد «كُفَّتَاه» در جمله «أنا ميزانُ العلم و عليٌّ كُفَّتَاه» صحیح است؟

(۱) مثنی و منصوب (۲) خبر علی و مرفوع محلاً (۳) مثنی و مرفوع با الف (۴) خبر علی و مرفوع به ضمه

۳۰- نگارش کدام گزینه درست است؟

(۱) المؤمن مرآة أخاه المؤمن (۲) المؤمن مرآة أخوه المؤمن (۳) المؤمن مرآة أخاه المؤمن (۴) المؤمن مرآة أخيه المؤمن

۳۱- کدام گزینه برای عبارت «كُلُّ الأنبياء ... للحقِّ و ... للباطل» مناسب است؟

(۱) مناصرون- معارضين (۲) مناصرون- معارضون (۳) مناصرين- معارضين (۴) مناصرين- معارضون

۳۲- کدام کلمات جمله‌ی «كانت فاطمة ... حنان ل ...» را کامل می کند؟

(۱) منبع- أبيها (۲) منبع- أبيه (۳) منبع- أباهَا (۴) منبع- أبوها

۳۳- نگارش کدام گزینه غلط است؟

(۱) رأيتُ أبوه (۲) رأيتُ أباه (۳) جاء أبوه (۴) سَلَّمْتُ على أبيه

۳۴- کدام گزینه برای عبارت «أَنْصُرُ ... المظلوم» مناسب است؟

(۱) أَخَوَك (۲) أَخَاكَ (۳) أَخِيكَ (۴) أَخَكَ

۳۵- ترجمه روان آیه «و كَفَّرْنَا عَنَّْا سَيِّئَاتِنَا و تَوَقَّنا مع الأبرار» کدام گزینه است؟

(۱) و گناهان ما را دلیل بر کفر ما مگیر و ما را با نیکوکاران محشور گردان.
(۲) و گناهان ما را بپوشان و چون نیکوکارانت بمیران.
(۳) و گناهان ما را چون گناهان کفار مدان، بلکه چون لغزشهای نیکوکاران بدان.
(۴) و گناهان ما را بپوشان و ما را با نیکوکاران بمیران.

۳۶- ضَعِ في الفراغ اسماً مناسباً؟ «يذهب ... الى عمله في الصباح الباكر»

(۱) أبوي (۲) أبای (۳) أبی (۴) ابو

۳۷- ماهو الصحيح؟

(۱) هذه أشجارٌ (۲) هذا نَفْسٌ زَكِيٌّ (۳) أولئك بيوتٌ جميلة (۴) هؤلاء أشياء

۳۸- کدام گزینه جمله «... متواضعون لايتكبرون على الناس» را کامل می کند؟

(۱) المومنون (۲) المومنات (۳) المومنين (۴) المومنات

۳۹- ما هو نوع الاعراب في الجمع السالم للمذكر؟

(۱) يُعْرَبُ بالحروف (۲) يُعْرَبُ اعراباً محلياً (۳) يعرب بالحركات الاصلية (۴) يُعْرَبُ تقديرأ

۴۰- ما هو المناسب للفراغ؟ «ما عَزَّ ..... باطلٍ و لو طلع القمر من بين عينيه»

(۱) ذا (۲) ذي (۳) ذوي (۴) ذو

۴۱- ما هو نوع اعراب «المؤمنون» في العبارة التالية؟ «أَئِمَّا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلَحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ»
(۱) اصلی (۲) تقدیری (۳) محلی (۴) فرعی

۴۲- ماهو المناسب للفراغ؟ «أُنْصِرْ ... ما استطعت»
(۱) أَخِيكَ (۲) أَخَاكَ (۳) أَخُوكَ (۴) إِخْوَتُكَ

۴۳- ماهو المناسب للفراغ؟ «الولد سِرٌّ .....»
(۱) أَبِيهِ (۲) أَبَاهُ (۳) أَبُوهُ (۴) أَخَاهُ

۴۴- عَيِّنِ العبارة الصحيحة.

(۱) أَجَانِبِي أَخَاكَ (۲) أَجَانِبِي أَخَوَيْكَ (۳) إِخْوَتُكَ أَجَانِبُونِي (۴) أَخَوَاكَ أَجَانِبِي

۴۵- ماهو الجمع السالم المذكر المناسب للفراغ؟ «شَجَّعَ ..... الناس لمواجهة .....»
(۱) المؤمنین - المستعمرین (۲) المؤمنون - المستعمرین (۳) المؤمنون - المستعمرون (۴) المؤمنان - المستعمرین

۴۶- اعراب فاعل در کدام گزینه فرعی است؟

(۱) من تساوی یوماه فهو مغبون.
(۲) المذهب یصون فاه فلا یکذب.
(۳) استمع القاضي إلى كلام المرأة
(۴) من ظلم أخاه المؤمن لم ینح من العقاب.

۴۷- ما هو الصحيح عن اعراب الكلمات في الجملة التالية؟ «الصادقون يسعون في طلب رزقهم بجهد و أمانة»
(۱) يسعون: فعل مضارع مرفوع و علامة رفعه واو
(۲) هم: مضاف اليه و مجرور باعراب نيابی
(۳) رزق: مفعول به و منصوب
(۴) الصادقون: مبتدا و مرفوع باعراب فرعی

۴۸- عَيِّنِ الصحيح؟

(۱) أَكْرَمَ أَبَاكَ (۲) أَكْرَمَ ابْنَكَ (۳) أَكْرَمَ أَبَاكَ (۴) أَكْرَمَ ابْنَكَ

۴۹- ما هو المناسب للفراغ؟ «الحسن والحسين (عليهما السلام) ..... شباب أهل الجنة»

(۱) سيدان (۲) سيدین (۳) سیدا (۴) سيدئ

۵۰- عَيِّنِ الصحيح في العبارة التالية: «عَاتِبَ ..... بالاحسان اليه»

(۱) أَخُوكَ (۲) أَخَاكَ (۳) أَخِيكَ (۴) أَخَاكَ

۵۱- نگارش کدام گزینه صحیح است؟

(۱) سَلَّمْتُ عَلَى أَخِيكَ (۲) سَلَّمْتُ عَلَى أَخَاكَ (۳) سَلَّمْتُ عَلَى اخوك (۴) سَلَّمْتُ عَلَى أَخَاكَ

۵۲- عین الصحیح و الدقیق للترجمة «أختی! إِرْحَمِی أَبَاک و اُمِّک العَجُوزَینِ»

- (۱) خواهرم! با پدر و مادر پیرت به من رحم کنید.
- (۲) خواهرم! به پدرت رحم کن و مادرت پیرزن است.
- (۳) خواهرم! به من رحم کن در حالی که پدر و مادرت پیر هستند.
- (۴) خواهرم! به پدر و مادر پیرت رحم کن.

۵۳- کدام گزینه برای عبارت «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ ..... و يُحِبُّ .....» مناسب است؟

- (۱) التَّوَابِينَ - المتطهرين
- (۲) التَّوَابِينَ - المتطهرون
- (۳) التَّوَابُونَ - المتطهرين
- (۴) التَّوَابُونَ - المتطهرون

۵۴- کدام گزینه برای عبارت «أَكْرَم ..... فی جمیع الأحوال» مناسب است؟

- (۱) أَبَاک
- (۲) ابیک
- (۳) ابوک
- (۴) أبک

۵۵- کدام گزینه برای عبارت «سَاعِدٌ ..... فی الشدَّة» مناسب است؟

- (۱) أَخَاک
- (۲) أَخُوک
- (۳) أَخِیک
- (۴) أَخَک

۵۶- عین الترجمة الصحیحة لهذه العبارة:

«النَّبِی حین شاهده تَفَسَّحَ فی مکانه له و أَجْلَسَه الی جانبه و رَحِبَ به»

- (۱) پیامبر هنگامیکه او را مشاهده کرد برایش جا باز کرد و او کنار پیامبر نشست و به او خوش آمد گفت.
- (۲) پیامبر وقتی او را دید نزد خود برایش جا باز کرد و او را کنار خودش نشاند و به او خوش آمد گفت.
- (۳) وقتی او پیامبر را مشاهده کرد با خوشحالی از جایش بلند شد و ایشان را به جای خود نشاند و به ایشان خوش آمد.
- (۴) پیامبر هنگام مشاهده او مکانش را به او داد و با خوش آمد گوئی او را بر جای خویش نشاند.

۵۷- أَكْمَلِ الْفَرَاغَ.

«..... الْمَجْدَّةُ تَسْرُ .....»

- (۱) طَالِبَةٌ - أَبَاها
- (۲) الطَالِبَةُ - أَبوها
- (۳) طَالِبَةٌ - أَبوها
- (۴) الطَالِبَةُ - أَبَاها

۵۸- عین اعراب الكلمات التي تحتها خط.

«ما عرفه الفقراء و المساكين إِلَّا بعد وفاته.»

- (۱) مفعول به - فاعل
- (۲) مفعول به اول - مفعول به دوم
- (۳) مضاف الیه - فاعل
- (۴) فاعل - مفعول به

۵۹- عین الخطأ:

- (۱) هؤلاء طلاب مجتهدون: این دانش آموزان کوشا هستند.
- (۲) هذه الأشجارُ باسقةٌ: این درختان، بلند هستند.
- (۳) هؤلاء الطالباتُ مجتهداتٌ: این دانش آموزان کوشا هستند.
- (۴) هؤلاء طلابٌ: این ها دانش آموز هستند.

۶۰- کدام گزینه عبارت «الطَّالِبَةُ الْمَجْدَّةُ تَسْرُ .....» را کامل می کند؟

- (۱) أَبَاها
- (۲) أَبوها
- (۳) ابیها
- (۴) أَبَها

۶۱- کدام کلمه برای (... ینجحون) مناسب است؟

- (۱) الصَّادِقِينَ (۲) الصَّادِقُونَ (۳) الصَّادِقَانِ (۴) الصَّادِقَات

۶۲- عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ: «أَحَبَّتْ فَاطِمَةُ (س) ..... وَ أَحَبَّ فَاطِمَةَ .....»

- (۱) أباهَا - أبيها (۲) أباهَا - أبوها (۳) أبوها - أباهَا (۴) أبيها - أبوها

۶۳- ما هي الترجمة الصحيحة للعبارة التالية:

«أنا ذلك العبد الذي حمل معك القربة.»

- (۱) من همان بنده‌ای بودم که مشک آب تو را حمل کردم.
(۲) من همان بنده‌ای هستم که مشک تو را پر از آب کردم.
(۳) من همان بنده‌ای هستم که با تو مشک را حمل کرد.
(۴) من آن بنده‌ای هستم که مشکي با تو حمل کردم.

۶۴- أي عبارة يشتمل على الاعراب الفرعى؟

- (۱) ونحن نستفيد من هذا المثل لكل حالات الصداقة.
(۲) يا أيها الناس: أنتم الفقراء إلى الله.
(۳) الذي صادق الأخبار فهو منهم.
(۴) وعلى الله يتوكل المؤمنون.

۶۵- ميّز المعنى الصحيح لِ (الجُوع)

- (۱) تشنگی (۲) خستگی (۳) رنجش (۴) گرسنگی

۶۶- ميّز الاصحَّ «ذَهَبَ إِلَى الْحُكُومَةِ وَ حَمَلَ زُنْبِيلًا فِيهِ طَعَامٌ»

- (۱) به دارالحکومت رفت و زنبيلي را که در آن غذا بود بُرد.
(۲) به مقرّ حکومت رفت تا سبد غذايي را ببرد.
(۳) ظرف غذايي را به مرکز حکومت برد.
(۴) زنبيلي پر از غذا به محلّ حکومت برد.

۶۷- ميّز نوع الاعراب لِ (منهومان) في «منهومان لايشبعان»

- (۱) جرّ اصلی (۲) نصب (فرعى) (۳) نصب (اصلی) (۴) رفع (فرعى)

۶۸- ما هو اعراب ما أشير اليه بخط؟ «مِنْ يعلّق هذا الجرس في رقبة القِطْية؟»

- (۱) مبتدا، فاعل، مضاف اليه
(۲) فاعل، مفعول، مضاف اليه
(۳) مبتدا، مفعول به، مضاف اليه
(۴) فاعل، فاعل، مضاف اليه

۶۹- انتخب كلمة لها علامة فرعية «عَاتِبَ اخَاكَ بِالْإِحْسَانِ إِلَيْهِ»:

- (۱) عاتب (۲) الاحسان (۳) أخ (۴) و

۷۰- انتخاب الترجمة الصحيحة «ولكنني محبوسٌ و محتقرٌ مع أئى أنطق و أعزِدُ»:

- (۱) ولی من زندانی و تحقیرشده، هستم با این که سخن می گویم و می خوانم.
- (۲) ولی من حقیر را زندانی کرده اند با آن که می گویم و می خوانم.
- (۳) اما من زندانیم و با این که آواز می خوانم حقیرم.
- (۴) ولی من در زندان تحقیر می شوم و با وصف این که آواز می خوانم.

۷۱- انتخاب الترجمة الصحيحة «أهذه مائدة أميرالبلاد أنطعمنا هكذا»:

- (۱) آیا این سفره ی سردار کشور است و از ما این طور پذیرایی به عمل می آید؟
- (۲) آیا سفره ی فرمانروای کشور چنین است و ما این طور پذیرایی می شویم؟
- (۳) فرمانروای کشور با این سفره اش از ما پذیرایی می کند.
- (۴) آیا این است سفره ی فرمانروای کشور آیا این چنین به ما غذا می دهی؟

۷۲- میز کلمه لها علامة فرعية «قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ»:

(۱) الذين	(۲) المؤمنون	(۳) هم	(۴) صلوات

۷۳- میز کلمه لها علامة فرعية: «مَنْهُمَانِ لَا يَشْبَعَانِ طَالِبُ الْعِلْمِ وَ طَالِبُ الدُّنْيَا»:

(۱) منهومان	(۲) طالب	(۳) العلم	(۴) الدنيا

۷۴- میز نوع الاعراب لـ: (أَبَا) فِي (أَكْرَمَ أَبَاكَ):

(۱) اصلی	(۲) محلی	(۳) حرکتی	(۴) فرعی

۷۵- میز کلمه لها علامة فرعية «يُجَاهِدُ الْمُجَاهِدُونَ لِدَوْلِ الْإِسْلَامِ»:

(۱) المجاهدون	(۲) يجاهد	(۳) وطن	(۴) الاسلامي

۷۶- میز الترجمة الصحيحة: «فَذَهَبَ عَلَيَّ (ع) إِلَى طِفْلَيْنِ صَغِيرَيْنِ مِنْ بَيْنِهِمْ وَ جَعَلَ التَّمَرِ فِي فَمِهِمَا»:

- (۱) علی (ع) به سمت دو بچه کوچک تر رفت و بین آنها نشست و خرما در دهانشان گذاشت.
- (۲) علی (ع) از میان بچه ها به دو بچه ی کوچک تر خرما داد.
- (۳) از میان بچه ها علی (ع) به سوی دو طفل کوچک رفت تا در دهان آنها خرما بگذارد.
- (۴) از بین آنها علی (ع) به سوی دو طفل کوچک رفت و در دهان آنها خرما گذاشت.

۷۷- میز نوع الاعراب: «شَاهَدْتُ الْمُؤْمِنِينَ» (الْمُؤْمِنِينَ = منصوب .....):

(۱) اصلی	(۲) محلی	(۳) تقدیری	(۴) فرعی

۷۸- میز الاعراب الفرعی فی المنتخبات «شَاهَدَ أَحَدُ الْحَاضِرِينَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ»:

(۱) الحاضرين - المسلم	(۲) اخا - أحد	(۳) أحد - المسلم	(۴) الحاضرين - آخا

۷۹- عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلْأَعْرَابِ الْفُرْعَى: «نَذَهَبُ إِلَى أَبِينَا هُوَ ذُو أَفْكَارٍ رَائِعَةٍ»:

(۱) ذو - افکار	(۲) أبی - ذو	(۳) افکار - رائعة	(۴) رائعة - أبی

۸۰- مَیْزُ الصَّحِیح: «حِینَ شَهِدَ احَدُ الحَاضِرِیْنَ اَخَاهُ الْمُسْلِمَ عَلٰی هَذِهِ الْهَیْئَةِ ضَحَکَ»

- (۱) یکی از حاضرین که برادر مسلمان را چنین دید، خندید.
- (۲) یکی از حضار همین که برادرش را بدین حالت دید به او خندید.
- (۳) یکی از حاضرین وقتی برادر مسلمانش را به این قیافه دید، خندید.
- (۴) یکی از مسلمانان حاضر زمانی که برادر دینش را به این شکل دید خندید.

پاسخ:

۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اعراب اسامی «مثنی» به حروف می‌باشد. «رفع» آنها به «الف» و «نصب» و «جر» آنها به «یاء» می‌باشد.

۲- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

حَمَاء ← حَمَاءَان ← حَمَراوان
در حالت رفعی طبق قاعده زیر تثنیه میکنیم.

قاعده: در اسماء «ممدود»، اگر همزه زاید باشد، در هنگام ساخت مثنی، همزه را تبدیل به «و» می‌کنیم.

۳- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. همه حرکات اصلی (فتحه، کسره، ضمه، ساکن) علامات اصلی اعراب می‌باشند.

۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اعراب ۴ قسم است: ۱- نصب ۲- رفع ۳- جر ۴- جزم.

۵- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «أب» از اسماء «خمس» می‌باشد. این اسامی هرگاه «مفرد» بوده و به «غیر یاء متکلم» اضافه شوند، اعرابشان به «حروف» است. در اینصورت «رفع» این اسمها با «واو»، «نصب» آنها با «الف» و «جر»شان با «یاء» خواهد بود. اما اگر شرایط فوق را نداشته باشد، در حالت «رفع» و «نصب» و «جر» به ترتیب به صورت «أب»، «أب» و «أب» خواهد بود. طبق گفته بالا، «أب» از نظر اعراب تابع عامل خود می‌باشد و تنها تفاوت آن با کلمات متداول این است که اعرابش با شرایط ذکر شده به «حروف» است و بدون شرایط ذکر شده، به «حرکات» است.

۶- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «مساکین» جمع مکسر «مسکین» است و معنی آن «درماندگان» است.

۷- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. قاعده: مثنی در حالت رفع به «ان» و در حالت نصب و جرّ به «ین» ختم می‌شود. طبق قاعده فوق، مثنای کلمه «رَجُل» که در گزینه ۱، به عنوان فاعل، مورد استفاده واقع شده و بر همین اساس، مرفوع است، باید به صورت «رَجُلَان» آمده و صفت هم، مطابق با آن بصورت «اِثْنَان» ذکر می‌شود. در گزینه‌های ۲، ۳ و ۴، «رَجُلَان»، «رَجُلَین»، «رَجُلَین» به ترتیب، «فاعل»، «مضاف الیه» و «مفعول به» بوده و «رفع»، «جر» و «نصب» آنها به ترتیب به «الف»، «یاء» و «یاء» می‌باشد.

۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مثنی در حالت رفع به «ان» و در حالت نصب و جرّ به «ین» ختم می‌شود. به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:

۱- مثنای کلمه «طالب»، «مفعول به» جمله بوده و منصوب است و بدرستی به «ین» ختم شده است.

۲- «طالِبَین» فاعل فعل «جاء» بوده و به همین دلیل باید بصورت «طالبان» آورده شود. همچنین «اِثْنَین» به تبعیت از آن به «اثنان» تبدیل می‌شود.

۳- «طالِبَین» مجرور به حرف جرّ «علی» بوده و «یاء» در آن نشانه جرّ می‌باشد.

۴- «طالبان» فاعل فعل «جاء» بوده و «الف» در آن نشانه رفع می‌باشد.

۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «طَرَفَى» در اصل «طَرَفَيْن» بوده است که به علت مضاف واقع شدن «نون» آن حذف شده است. ترجمه: «بدرستیکه آن مانند پُل بزرگی است که به دو طرف آسمان متصل است.»
قاعده: اسامی «مثنی» و «جمع مذکر سالم»، به هنگام مضاف واقع شدن، «نون» آنها حذف می‌شود.
این کلمه با توجه به اینکه مفعول فعل «یصل» است، منصوب می‌باشد.

۱۰- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. نوع اعراب هر کدام از انواع ذکر شده در گزینه‌ها را بیان می‌کنیم:

- مثنی: رفع به «الف» و نصب و جر به «یاء» می‌باشد.
  - اسماء خمسہ: با شرایط خاصی، رفع به «واو»، نصب به «الف» و جر به «یاء» است.
  - جمع مذکر سالم: رفع به «واو» و نصب و جر به «یاء» می‌باشد.
  - جمع مونث سالم: رفع به «ضمه» و نصب و جر به «کسره» است.
- با توجه به توضیحات بالا، تنها «جمع مونث سالم» است که اعراب آن به «حروف» نبوده و به «حرکات» می‌باشد.

۱۱- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

قاعده:

- «أب»، «أخ» و «ذو» - که از اسماء خمسہ هستند - هرگاه به غیر «یاء متکلم» اضافه شوند، معرب به حروفند و در اینصورت رفع این اسماء با «واو»، نصب آنها با «الف» و جرشان با «یاء» خواهد بود. به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:
- ۱- «أخ» مجرور به حرف جر بوده و مضاف الیه آن، ضمیر «ک» می‌باشد، بنابراین باید بصورت «أخیک» نوشته شود.
  - ۲- طبق مطلب بیان شده در بالا، در این گزینه اشکالی دیده نمی‌شود.
  - ۳- «أخ» که فاعل فعل «جاء» بوده و برای ضمیر «ک» مضاف واقع شده، به طور صحیح به کار برده شده است.
  - ۴- در این جمله، «أخ» مفعول به بوده و منصوب می‌باشد. با توجه به اینکه این کلمه هم برای «غیر یاء متکلم» مضاف واقع شده است، بنابراین نصب آن به «الف» می‌باشد.

۱۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:

- ۱- «هَذَيْن» که مثنای «هَذَا» است، مضاف الیه «مَعَ» بوده و «مَجْرور» می‌باشد. جر آن به «یاء» است.
- ۲- «هَذَيْن» که مثنای «هَذَا» است، مجرور به حرف جر «عَلَى» می‌باشد. جر آن به «یاء» است.
- ۳- «هَذَان» که مثنای «هَذَا» است، «فاعل» فعل «جاء» بوده و مرفوع می‌باشد. رفع آن به «الف» است.
- ۴- «هَذَان» که مثنای «هَذَا» است، «مفعول به» فعل «رَأَيْتُ» بوده و «منصوب» است، بنابر این باید به صورت «هَذَيْن» (که نصب آن به «یاء» است) به کار رود.

۱۳- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با توجه به گزینه‌ها، می‌توان دریافت که کلمه مورد نظر، مثنای «أب» می‌باشد. و با توجه به

جمله داده شده می‌توان به «مفعول به» و «منصوب» بودن آن پی‌برد. بنابراین کلمه «أَبَوَيْن» که «منصوب» (نصب آن به «یاء» می‌باشد) و مثنای «أب» می‌باشد را به عنوان کلمه مناسب برمی‌گزینیم. اما این کلمه دارای مضاف الیه (ضمیر «ه») بوده و طبق قاعده زیر «نون» آن حذف می‌گردد و در نهایت به «أَبَوَیْه» تبدیل می‌گردد.
قاعده: اسماء مثنی و جمع مذکر سالم در صورتیکه مضاف باشند، «نون» آنها حذف می‌شود.

- ۱۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه‌های داده شده، تأکید بر اعراب «مثنی» می‌باشد. کلمه داده شده در این سؤال، مثنای «رَجُلٌ» بوده و «رفع» آن به «الف» و «نصب و جر» آن به «یاء» می‌باشد. به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:
- ۱- رَجُلَین: مضاف‌الیه «مع» بوده و «مجرور» است. «جر» این کلمه به «یاء» می‌باشد.
  - ۲- رَجُلَین: «فاعل» فعل «جاء» بوده و باید «مرفوع» باشد. این کلمه باید بصورت «رَجُلَان» مورد استفاده قرار گیرد.
  - ۳- رَجُلَین: «مفعول‌به» فعل «رأیتُ» بوده و «منصوب» است. «نصب» این کلمه به «یاء» می‌باشد.
  - ۴- رَجُلَین: «مجرور» به حرف جر «علی» می‌باشد. «جر» این کلمه به «یاء» است.
- ۱۵- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «أخ» از «اسماء خمس» می‌باشد. این اسمها، هرگاه «مفرد» بوده و مضاف‌به «غیر یاء متکلم» باشند، اعرابشان به حروف است. در اینصورت، «رفع» آنها با «واو»، «نصب» آنها با «الف» و «جر»شان با «یاء» خواهد بود. در عبارت مذکور، «أخ» خبر بوده و «مرفوع» است و دارای مضاف‌الیه «المؤمن» می‌باشد. بنابراین با توجه به مطالب گفته شده به صورت «أخو» به کار می‌رود.
- ۱۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «أخ» از «اسماء خمس» می‌باشد. این اسمها، هرگاه «مفرد» بوده و مضاف‌به «غیر یاء متکلم» باشند، اعرابشان به حروف است. در اینصورت، «رفع» آنها با «واو»، «نصب» آنها با «الف» و «جر»شان با «یاء» خواهد بود. در عبارت مذکور، «أخ» مفعول‌به فعل «أکل» بوده و «منصوب» است و دارای مضاف‌الیه «نا» می‌باشد. بنابراین با توجه به مطالب گفته شده بصورت «أخا» به کار می‌رود.
- ۱۷- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «مُعاشرة» مصدر (ثلاثی مزید از باب «مُفاعله» و از ریشه «ع ش ر») منصوبی از جنس فعل جمله (عاشروا) بوده و «مفعول مطلق» می‌باشد. این «مفعول مطلق» با توجه به داشتن «مضاف‌الیه» که معنای «وصفی» می‌دهد (الاخوان) به «نوع» فعل اشاره کرده و بنابراین «مفعول مطلق نوعی» می‌باشد.
- ترجمه: «مانند برادر، با هم معاشرت کنید».
- ۱۸- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «أب» از «اسماء خمس» می‌باشد. این اسمها، هرگاه «مفرد» بوده و مضاف به «غیر یاء متکلم» شوند، اعرابشان به «حروف» است. در اینصورت «رفع» آنها به «واو»، «نصب» آنها به «الف» و «جر»شان به «یاء» خواهد بود. با توجه به این مطالب به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:
- ۱- جاء أبوه: «أب» نقش «فاعل» را داشته و «مرفوع» است. «رفع» آن به «واو» می‌باشد.
  - ۲- هذا أبوه: «أب» نقش «خبر» را داشته و «مرفوع» است. «رفع» آن به «واو» می‌باشد.
  - ۳- سلَّمْتُ علیْ أبیه: «أب»، «مجرور» به حرف جر «علی» بوده و «جر» آن به «یاء» می‌باشد.
  - ۴- رأیت أبوه: «أب»، مفعول‌به فعل «رأیتُ» بوده و «منصوب» است، بنابراین باید به صورت «أبا» به کار رود.
- ۱۹- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «أخ» از «اسماء خمس» می‌باشد. این اسمها، هرگاه «مفرد» بوده و مضاف به «غیر یاء متکلم» شوند، اعرابشان به «حروف» می‌باشد. در اینصورت «رفع» آنها با «واو»، «نصب» آنها با «الف» و «جر»شان با «یاء» خواهد بود. در جمله مزبور، «أخ»، فاعل فعل «ذَهَبَ» بوده و «مرفوع» می‌باشد. «مضاف‌الیه» این کلمه، ضمیر «ک» است، بنابراین، طبق قاعده بالا، «رفع» آن به «واو» خواهد بود. ترکیب صحیح جمله: «ذهب أخوک الى السوق».

۲۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با توجه به اینکه فعل آورده شده در گزینه‌ها (يَتَنَظَرُ)، «مفرد» بوده و با تعداد «المستضعفين» یا «المستضعفون» (جمع مذكر سالم «المستضعف»)، همخوانی ندارد، نتیجه می‌گیریم که این فعل باید در اول جمله، مورد استفاده قرار گیرد. در اینصورت، جمع مذكر سالم «المستضعف»، نقش فاعل «يَتَنَظَرُ» را داشته و «مرفوع» می‌باشد، به همین دلیل به صورت «المستضعفون» به کار می‌رود («رفع» در «المستضعفون» به «واو» می‌باشد).
قاعده: فعل غایب در اول جمله همواره بصورت مفرد بکار می‌رود.

۲۱- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «أب» از «اسماء خمس» می‌باشد. این اسمی هرگاه «مفرد» بوده و مضاف به «غیر یاء متکلم» شوند، اعرابشان به «حروف» است. در این صورت رفع آنها به «واو»، نصب آنها به «الف» و جرّشان به «ياء» خواهد بود. در جمله داده شده، «أب»، «مفعول به» فعل «رأيت» بوده و «مضاف الیه» آن ضمیر «ک» می‌باشد، بنابر این «منصوب» است و «نصب» آن به «الف» خواهد بود.

۲۲- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «أخ» از اسمی «خمس» می‌باشد، این اسمها، هرگاه «مفرد» بوده و مضاف به «غیر یاء متکلم» شوند، اعرابشان به «حروف» است، در اینصورت، «رفع» آنها به «واو»، «نصب» آنها به «الف» و «جرّ»شان به «ياء» خواهد بود. در عبارت داده شده، «أخ» نقش «خبر حرف مشبّهة بالفعل» را داشته («هو» ضمیر فصل است) و دارای مضاف الیه «هم» می‌باشد، بنابر این «مرفوع» است و «رفع» آن به «واو» می‌باشد. یعنی بصورت «أخو» به کار می‌رود.

۲۳- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «أخ» از اسماء خمس بوده و در این جمله نقش مفعول را دارد و باید منصوب باشد. اسماء خمس اگر مفرد و مضاف به غیر «ياء» متکلم باشند در حالت نصب «الف» می‌گیرند. بنابراین در این جمله نیز «أخاه» درست است.

۲۴- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «أب» از اسماء خمس است که در اینجا بصورت مفرد و مضاف به غیر «ياء» متکلم بکار رفته است. هرگاه یکی از اسماء خمس بصورت مفرد و مضاف به غیر «ياء» متکلم بکار رود اعرابش فرعی و بحروف بوده و در حالات «نصب، جر و رفع» به ترتیب «الف، ی و واو» می‌گیرد. در گزینه ۱، «أب» فاعل بوده و باید «واو» بگیرد، در گزینه ۲ مفعول است و منصوب پس باید «الف» بگیرد. در گزینه ۳ مجرور به حرف جازه است پس باید «ی» بگیرد در گزینه ۴ «أب» مفعول است و باید «الف» بگیرد در حالی «ی» گرفته است پس این گزینه نادرست است.

۲۵- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «الفثران» جمع مکسر کلمه «فأر» می‌باشد.

۲۶- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مطلوب سؤال اعراب کلمه «أخ» است. این کلمه در این عبارت مفعول است و باید منصوب باشد. «أخ» از اسماء خمس است. اسماء خمس اگر به صورت مفرد و مضاف به غیر «یا متکلم» (مانند «أخ» در این جمله) بکار روند اعراب آنها بحروف خواهد بود و در حالات نصب، جر و رفع به ترتیب «الف، ی، و» می‌گیرند. بنابراین کلمه «أخاه» مناسب این جمله است.

۲۷- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. نکته قابل توجه آن است که در جمعهای مذکر سالم «ون» علامت رفع و «ین» علامت نصب و جر است. در گزینه ۱ «المعلمون» فاعل است و مرفوع. «المعلمین» در گزینه‌های ۲ و ۳ به ترتیب «مفعول و مجرور به جازه» می‌باشد. در گزینه ۴ «المعلمین» فاعل است و باید مرفوع باشد در حالیکه «ین» که علامت نصب است را به همراه دارد. بنابراین، این گزینه نادرست است و درست آن «جاء المعلمون» می‌باشد.

۲۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «أب» از اسماء خمسه است. این اسماء هرگاه در جمله به صورت مفرد و مضاف به غیر «یاء متکلم» بکار روند، اعرابشان فرعی و بحروف است. یعنی در حالات «رفع، نصب و جر» به ترتیب «و، الف، ی» می‌گیرند. در قسمت اول عبارت داده شده با توجه به مونث بودن فعل «أَحَبَّتْ» و متابعت آن در صیغه از «فاطمه» می‌توان گفت که «فاطمه» فاعل فعل و «أب» مفعول است و باید منصوب باشد. بر اساس قاعده بالا «أبا» مناسب این مکان است. در قسمت دوم عبارت، «أب» باید در نقش فاعل قرار بگیرد تا مذکر بودن فعل «أَحَبَّ» توجیه گردد. بنابراین باید مرفوع باشد لذا «أبو» مناسب این جمله است. ترجمه عبارت داده شده بدین صورت است: «فاطمه پدرش را دوست داشت و پدرش فاطمه را دوست داشت».

۲۹- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در جمله اسمیه «علیّ کُتاه»، «علیّ» مبتدا و مرفوع است. «کُتاه» خبر و مرفوع است. البته «کُتاه» در اصل «کُتّان + ه» بوده است. و «کُتّان» بعّلت مضاف واقع شدن به «ه» حرف نون حذف شود را از دست می‌دهد. «الف» در مثنی‌ها علامت رفع می‌باشد.

۳۰- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «أخ» از اسماء خمسه است که در این جمله نقش مضاف‌الیه دارد لذا باید مجرور باشد. اسماء خمسه هرگاه در جمله بصورت مفرد و مضاف به غیر «یا» متکلم بکار روند دارای اعراب فرعی و بحروف خواهند بود بدین شکل که در حالات «رفع، جرّ و نصب» به ترتیب «و، ی، الف» می‌گیرند. همانطور که گفته شد «أخ» در این جمله مضاف الیه و مجرور است لذا «أخیه» درست است. «المومن» صفت «أخ» است در نتیجه در اعراب باید از موصوف خود تبعیت کند در نتیجه «المؤمن» درست است.

۳۱- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. کلمه جا افتاده اول خبر است و باید مرفوع باشد. کلمه جا افتاده دوم معطوف به خبر است پس آن نیز باید مرفوع باشد. با توجه به اینکه علامت رفع در جمعهای مذکر سالم «ون» است نتیجه گرفته می‌شود که «مناصرون» و «معارضون» مناسب این جمله می‌باشند. ترجمه عبارت بدین ترتیب است: «همه پیامبران یاری‌کنندگان حق و مبارزه‌کنندگان با ظلم هستند».

۳۲- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. از گزینه‌ها پیداست که در مکان خالی اول کلمه «منبع» بکار می‌رود. مورد نظر در جای خالی دوم نحوه بکار بردن «أب» است. اسماء خمسه هرگاه در جمله به صورت مفرد و مضاف به غیر «یاء» متکلم بکار روند اعراب آنها فرعی و به حروف خواهد بود. یعنی در حالات «رفع، نصب و جرّ» به ترتیب «و، الف، ی» می‌گیرند. در اینجا نیز اعراب «أب» به حروف است. از آنجا که این کلمه مجرور به حرف جازه است، لذا «أبیها» درست است. مرجع ضمیر متصل به «أب» اسم مؤنث «فاطمه» است بنابر این ضمیر «ها» درست است.

۳۳- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. قاعده: اسماء خمسہ، ہر گاہ مفرد بودہ و مضاف بہ غیر «یاء متکلم» باشند، اعرابشان بہ حروف می‌باشد. در این صورت رفع آنها بہ «واو»، نصب آنها بہ «الف» و جرّشان بہ «یاء» خواهد بود.

کلمہ‌ی «أب» کہ از اسماء خمسہ می‌باشد، مفرد بودہ و برای ضمیر «ہ» مضاف واقع شدہ است، بنابراین در شرایط بالا صدق می‌کند. در گزینه‌های دادہ شدہ، «أب» بہ ترتیب «مفعولٌ بہ و منصوب، مفعولٌ بہ و منصوب، فاعل و مرفوع، مجرور بہ حرف جرّ» می‌باشد. بنابراین بہ ترتیب بہ صورت «أبا، أبا، أبو و أبی» بہ کار می‌رود. با توجہ بہ توضیحات دادہ شدہ، بہ نادرست بودن گزینه‌ی ۱ پی می‌بریم.

۳۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «أخ» از اسماء خمسہ است کہ در اینجا نقش مفعول را دارد لذا باید منصوب باشد. اسماء خمسہ اگر مفرد و مضاف بہ غیر «یاء» متکلم باشند دارای اعراب فرعی بودہ و در حالات «نصب، جرّ، رفع» بہ ترتیب «الف، یاء، واو» می‌گیرند. «أخ» در اینجا، مفرد و مضاف بہ «ک» است لذا اعرابش فرعی می‌باشد. پس «أخاک» درست است.

۳۵- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. دو فعل «كَفَّرَ» و «تَوَفَّ» ہر دو امر بودہ و ترجمہ‌های آنها بہ ترتیب «پیوشان و بمیران» می‌باشد. در گزینه‌های ۱ و ۳، فعل «كَفَّرَ» درست ترجمہ نشدہ است و در گزینه ۲ «تَوَفَّنا مع الابرار» درست ترجمہ نشدہ است. در این عبارت، ضمیر «نا» متصل بہ «تَوَفَّ» و مفعول است.

۳۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در جملہ دادہ شدہ کلمہ جا افتادہ نقش فاعل را دارد. کلمہ «أب» از اسماء خمسہ است و اگر مفرد و مضاف بہ غیر «یاء» متکلم باشد، در حالت رفع و در نقش فاعلی حرف «واو» می‌گیرد. اما کلمہ جا افتادہ مضاف بہ «یاء» متکلم است، بنابراین اعراب آن تقدیری بودہ و هیچ حرفی بہ آن اضافہ نمی‌گردد.

۳۷- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. برای یافتن جواب صحیح، بہ بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:
گزینه ۱: کلمہ «أشجار» جمع غیر عاقل کلمہ «شجرة» می‌باشد و در حکم مفرد مؤنث است. اسم اشارہ «ہذہ» کہ برای «انسان» و «غیر انسان»، در صیغہ «مفرد مؤنث» بہ کار می‌رود، بہ عنوان «مبتدا» برای کلمہ «أشجار» قرار گرفتہ است، بنابر این این گزینه، درست می‌باشد.

گزینه ۲: «هذا» کہ برای اسامی مذکر بکار می‌رود، در نقش «مبتدا» برای کلمہ «نفس» (کہ مؤنث مجازی است)، قرار گرفتہ و بہ همین جہت، این گزینه نادرست می‌باشد.

گزینه‌های ۳ و ۴: اسمهای اشارہ «اولئك» و «هؤلاء» کہ برای «انسان» بہ کار می‌روند، در جملہ‌های مزبور، برای کلمات «بیوت» و «اشیاء» کہ بر «غیر انسان» دلالت می‌کنند، بہ عنوان «مبتدا» قرار گرفتہ‌اند، بنابراین دو گزینه بیان شدہ نادرست می‌باشند.

۳۸- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با توجہ بہ این مطلب کہ مرجع عبارات «متواضعون» و «لا یتکبرون» در جملہ مزبور، کلمہ جا افتادہ می‌باشد، می‌توان بہ این نکته پی‌برد کہ واژہ مورد نظر، کلمہ‌ای است مذکر و جمع، همچنین با نظر بہ اینکه گزینه صحیح، باید نقش «مبتدا» را داشتہ باشد، بہ مرفوع بودن کلمہ اشارہ شدہ ہم پی می‌بریم. تنها کلمہ‌ای کہ چنین خصوصیتی را دارد، «المؤمنون» در گزینه ۱ می‌باشد. («المؤمنون» جمع مذکر کلمہ «المؤمن» بودہ و رفع آن بہ «واو» می‌باشد).

۳۹- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در جمع مذکر سالم علامت رفع «ون» و علامت نصب و جرّ «ین» است. بنابراین در جمع‌های مذکر سالم، اعراب به حروف است. اعراب به حروف را فرعی نیز می‌نامند.

۴۰- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. همانطور که مشاهده می‌کنیم منظور از بیان این تست استفاده از اسماء خمسّه در جمله می‌باشد. اسامی خمسّه هر گاه مفرد بوده و به غیر «یاء متکلم» اضافه شوند معرب به حروف می‌شوند. در این صورت رفع این اسماء به «واو»، نصب آنها به «الف» و جرّشان به «یاء» خواهد بود. در تست مزبور «ذو» که از اسماء خمسّه می‌باشد به «باطل» اضافه شده و فاعل فعل «عَزَّ» می‌باشد. بنابراین رفع آن به «واو» است و در جمله بیان شده بصورت «ذو» بکار می‌رود.

۴۱- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در جمله داده شده، «ما»ی کافه بر سر حرف مشبّهة بالفعل «انّ» آمده و اثر آن را از بین برده است، بنابراین «مبتدا» و «خبر» به حالت خود باقی می‌مانند. در عبارت مذکور، «المؤمنون» جمع مذکر سالم «المومن» بوده و در نقش «مبتدا» قرار دارد، لذا «رفع» آن به حرف «و» در «ون» می‌باشد. از مطالب بالا می‌توان نتیجه گرفت که اعراب «المؤمنون» فرعی است.

۴۲- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با توجه به ترجمه جمله در می‌یابیم که کلمه مورد نظر، در نقش «مفعول به» بوده و در نتیجه منصوب است. به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:

۱ - أَخِيك (أخی + ك): «مجرور» بوده و «جرّ» آن به «یاء» می‌باشد.

۲ - أَخَاكَ (أخا + ك): «منصوب» بوده و «نصب» آن به «الف» می‌باشد.

۳ - أَخُوكَ (أخو + ك): «مرفوع» بوده و «رفع» آن به «واو» می‌باشد.

۴ - إِخْوَتُكَ (إخوة + ك): «مرفوع» بوده و «رفع» آن به «ضمه» می‌باشد.

ترجمه: «به اندازه توانایی، برادرت را کمک کن».

۴۳- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

قاعده: «أَب»، «أَخ» و «ذو» که از «اسماء خمسّه» هستند هرگاه «مفرد» بوده و به غیر «یاء متکلم» اضافه شوند معرب به حروف خواهند بود، در این صورت، رفع این اسماء با «واو»، نصب آنها با «الف» و جرّشان با «یاء» می‌باشد.

با توجه به معنی در می‌یابیم که کلمه مورد نظر، در نقش «مضاف الیه» بوده و «مجرور» است، بنابراین طبق قاعده بالا، «ایه» که «جرّ» آن به «یاء» است را برمی‌گزینیم.

۴۴- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:

۱ - اجابنی اخاک: «أخ» در نقش «فاعل» است و «مرفوع» می‌باشد، بنابراین باید به صورت «أخو» به کار رود (توجه داشته باشید که «أخ» از اسماء خمسہ است و رفع آن با «واو» می‌باشد).

۲ - اجابنی أَخَوِیک: «أخویک» در اصل به صورت «أخوین + ک» بوده است که «ن» به علت مضاف واقع شدن حذف شده است. «أخوین» در جمله مذبور، نقش «فاعل» را داشته و «مرفوع» است، بنابراین باید به صورت «أخوان» بکار رود (توجه شود که رفع مثنی با «الف» است).

۳ - إخوانک أجابونی: جمله صحیح است (إخوة: مبتدا و مرفوع بوده و فعل «أجابوا» مطابق با «إخوة» به صورت «جمع» آمده است).

۴ - أخواک أجابنی: «أخواک» در اصل از «أخوان» (مثنی) + ضمیر «ک» تشکیل شده است، بنابراین فعل «أجاب» باید مطابق با مبتدا به صورت «مثنی» بیاید، در حالیکه چنین چیزی مشاهده نمی‌شود.

۴۵- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

قاعده: در «جمع مذكر سالم»، «نصب» و «جر» به «ياء» بوده و «رفع» به «واو» می‌باشد. طبق قاعده بالا، برای جای خالی اول، «المؤمنون» که «فاعل» و «مرفوع» است را برگزیده و برای جای خالی دوم «المستعمرین» که «مضاف‌الیه» و «مجرور» است را انتخاب می‌کنیم. ترجمه: «مؤمنان به مردم برای مقابله با استعمارگران شجاعت دادند»

۴۶- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. کلماتی که اعراب فرعی دارند شش دسته‌اند:

- (۱) اسماء مثنی (۲) جمعهای مذكر سالم (۳) اسماء غیر منصرف در حالت جرّی
- (۴) جمعهای مؤنث سالم در حالت نصبی (۵) بعضی افعال مضارع
- (۶) اسماء خمسہ اگر مفرد و مضاف به غیر یا متکلم باشند.

در گزینه ۱: فاعل فعل «تساوی» اسم مثنی «یوما» می‌باشد که حرف «ن» در آن بخاطر مضاف واقع شدن حذف شده است. پس این کلمه اعراب فرعی دارد.

در گزینه ۲: فاعل ضمیر مستتر «هو» می‌باشد و «فا» که از اسماء خمسہ است، مفعول می‌باشد.

در گزینه ۳: فاعل اسم منقوص «القاضی» می‌باشد که اعراب آن تقدیری است.

در گزینه ۴: فاعل دو فعل «ظلم و یُنح» ضمیر مستتر «هو» است.

بنابراین گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

۴۷- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. نقش و اعراب کلمات به این شرح است:

الصادقون: مبتدا و مرفوع به حرف «و» (اعراب فرعی)

یسعون: خبر، فعل مضارع مرفوع، علامت رفع در این صیغه از افعال مضارع «ن» عوض از رفع است.

طلب: مجرور به حرف جارهی «فی» با اعراب اصلی کسره.

رزق: مضاف‌الیه و مجرور با اعراب اصلی.

هم: مضاف‌الیه و مجرور به اعراب محلی (محلاً مجرور)

جهّد: مجرور به حرف جارهی «ب» و «امانة» نیز معطوف آن و مجرور بالتّبع.

۴۸- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «أَب» در اینجا مفعول بوده و باید منصوب باشد و «نصب اسماء خمسة (با توجه به شرایط)» به «الف» می‌باشد. لذا «أَبَاكَ» صحیح است.

۴۹- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اولاً کلمه‌ی «سَيِّد» مشتق است و خبر مشتق باید در جنس و عدد از مبتدا که مثنی است تبعیت کند. بنابراین اسم مرفوع و مثنای «سَيِّدان» در مرحله‌ی اول درست است. ثانیاً: حرف «ن» در این کلمه به دلیل مضاف واقع شدن، حذف می‌شود.

۵۰- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «أَخَا» اسم منصوبی است که مناسب جای خالی می‌باشد. در این عبارت جای خالی مخصوص مفعول منصوب است و «أَخَا» منصوب به «الف» می‌باشد.

۵۱- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در سایر گزینه‌ها «أَخَا - أَخُو - أَخ» نادرست است.

۵۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. إِرْحَمِي (فعل امر: رحم کن) - «أَبَا» مفعول و «أُمُّكَ» معطوف به آن است (بر پدر و مادر)

۵۳- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «التَّوَابِينَ وَ الْمُتَطَهِّرِينَ» هر دو مفعول به و منصوب به اعراب فرعی «ي» می‌باشد.

۵۴- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «أَبَا» از اسماء خمسة و مفعول به و نصبش به «الف» می‌باشد.

۵۵- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «أَخَا» از اسماء خمسة و مفعول به و منصوب به «الف» می‌باشد.

۵۶- گزینه ۲ صحیح است. «تَفَسَّخَ فِي مَكَانِهِ» یعنی «نزد خود برایش جا بازکرد» / «أَجْلَسَهُ إِلَى جَانِبِهِ» یعنی «او را کنار خودش نشانده» / «رَحَّبَ بِهِ» یعنی «به او خوش آمد گفت». در گزینه ۱ او کنار پیامبر نشست، در گزینه ۳ وقتی او پیامبر را مشاهده کرد... و در گزینه ۴ مشاهده او مکانش را به او داد... از موارد نادرست در ترجمه هستند.

۵۷- گزینه ۴ صحیح است. الطَّالِبَةُ: مبتدا و مرفوع / الْمُجِدَّةُ: نعت برای «الطَّالِبَةُ» و مرفوع به تبعیت / تَسَرُّ: فعل مضارع، متعدی / أبا: مفعول به و منصوب با اعراب فرعی «الف» / ها: مضاف الیه، محلاً مجرور. (دانش‌آموز کوشا، پدرش را مسرور می‌کند).

۵۸- گزینه ۱ صحیح است. * ترجمه‌ی عبارت: «فقیران و مستمندان او را نشناختند مگر بعد از وفاتش». ما عَرَفَ: فعل ماضی منفی، متعدی / هُ: مفعول به، محلاً منصوب / الْفُقَرَاءُ: فاعل و مرفوع / الْمَسَاكِينُ: معطوف به فاعل و مرفوع به تبعیت و ... .

۵۹- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

ترجمه‌ی درست جمله بدین صورت است: «اینان دانش‌آموزانی کوشا هستند».

* نکته: هرگاه بعد از اسم اشاره، مشاؤلیه با «ال» بیاید، اسم اشاره به صورت «مفرد» و اگر بدون «ال» بیاید، اسم اشاره ترجمه می‌شود.

هؤلاء: مبتدا و محلاً مرفوع / طلاب: خبر مفرد و مرفوع / مُجْتَهِدُونَ: صفت و مرفوع با اعراب فرعی «واو» به تبعیت.

۶۰- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است.

* ترجمه‌ی عبارت: «دانش‌آموز کوشا پدرش را مسرور می‌کند».

الطَّالِبَةُ: مبتدا و مرفوع / الْمُجِدَّةُ: صفت و مرفوع به تبعیت / تَسْرُّ: فعل متعدی و فاعلش ضمیر مستتر «هي» / أبا: مفعول به و منصوب با اعراب فرعی «الف»، چون از اسماء خمسہ است / ها: مضاف‌الیه، محلاً مجرور.

۶۱- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. چون فعل در نقش خبر آمده است، باید از نظر صیغه با اسم پیش از خود مطابقت نماید که هر دو جمع مذکر هستند، گزینه‌ی (۱) اگر چه جمع مذکر است، ولی حالت نصبی می‌باشد. الصادقون: مبتدا و مرفوع با اعراب فرعی «واو» - يَنْجَحُونَ: جمله‌ی فعلیه، خبر و محلاً مرفوع، (راست‌گویان رستگار می‌شوند!)

۶۲- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. در جای خالی اول به مفعول به منصوب و در جای خالی دوم به فاعل مرفوع نیاز داریم: أَحَبَّ فاطمةُ (س) أباهَا و أَحَبَّ فاطمةُ (س) أبوها.
فاعل مفعول منصوب مفعول فاعل مرفوع
به الف به واو

۶۳- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. حمل: حمل کرد.

۶۴- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. «المؤمنون» جمع مذکر سالم و مرفوع به اعراب فرعی «واو» است.

۶۵- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. الجوع: گرسنگی

۶۶- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. ذهب: رفت، دار (دارالحکومة)، حمل، بُرد

۶۷- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. «منهومان» اسم مثنی مرفوع با «الف» اعراب فرعی

۶۸- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. «مَنْ» اسم استفهام و مبتدا محلاً مرفوع. «هذا» مفعول به و محلاً منصوب. «القِطَّة» مضاف‌الیه و مجرور می‌باشند.

۶۹- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. کلمه‌ی «أخا» که از اسماء خمسہ‌ی مفرد است و به ضمیر «ک» اضافه شده است، چون مفعول به است و باید منصوب باشد، منصوب به اعراب فرعی «الف» می‌باشد. در سایر گزینه‌ها، علامت اعراب فرعی وجود ندارد.

۷۰- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. ولکنی = ولی من / محبوس = زندانی / ومُحْتَقَرٌ = و تحقیر شده هستم / مَعَ أُنَى = با این که من / أَنْطِقُ = سخن می‌گویم / وأَعْرَدُ = می‌خوانم.

۷۱- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. أهذه؟ = آیا این است؟ / مائدةُ أميرِ البلاد = سفره‌ی فرمانروای کشور / أ؟ آیا؟ / تُطْعِمُنَا هكذا = این چنین به ما غذا می‌دهی.

۷۲- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. «المؤمنون» جمع مذکر سالم، فاعل و مرفوع به اعراب فرعی «واو».

۷۳- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. در این عبارت، «منهومان» در نقش مبتدا و مرفوع بودن آن، با علامت (۱) که اعراب فرعی می‌باشد نشان داده شده است، اعراب گزینه‌های ۲ و ۳ اصلی و اعراب گزینه‌ی ۴ تقدیری است.

۷۴- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. اُبا: از اسماء خمسہ است و نقش مفعول دارد و منصوب به اعراب فرعی (الف) می‌باشد. در این عبارت اُکْرِم: فعل امر و فاعل آن ضمیر واجب الاستتار (أَنْتَ) می‌باشد.

۷۵- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. «المجاهدون»: فاعل و مرفوع به اعراب فرعی «واو» است.

۷۶- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. فَذْهَبَ عَلَيَّ (پس علی رفت) إِلَى طِفْلَيْنِ صَغِيرَيْنِ مِنْ بَيْنِهِمْ (به سوی دو طفل کوچک) و جَعَلَ (قرار داد) التَّمَرَ (خرما را) فِي قَمِيهِمَا (در دهانشان).

۷۷- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. «المؤمنين» در این عبارت، مفعول به و منصوب به اعراب فرعی «ی» است زیرا که جمع مذکر سالم، در حالت‌های نصبی و جری، «ی» می‌گیرد.

۷۸- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. «الحاضرين» جمع مذکر سالم و «أخا» از اسماء خمسہ می‌باشد که هر دو کلمه دارای اعراب ظاهری فرعی می‌باشند. الحاضرين: مضاف الیه و مجرور به اعراب فرعی «ياء». أخا: مفعول به و منصوب به اعراب فرعی الف است.

۷۹- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. «أب» و «ذو» از اسماء خمسہ هستند که اعراب به حروف یعنی اعراب ظاهری با علامت فرعی دارند.

۸۰- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. أخاه المسلم: برادر مسلمانش، حین: وقتی